

Numărul III

Junie 2021

Conținut:

- Activități desfășurate
- Partenerii străini despre proiect

Moldova Higher Education
Leadership and Management

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Buletin informațional

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Modulul I. LEADERSHIP ȘI MANAGEMENT ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Echipea Modulului I:

- Cristina Dandara, dr. hab., profesor univ., USM;
- Dionisie Boghies, dr., conferențiar univ., UASM;
- Tatiana Șova, dr., conferențiar univ., USARB;
- Tatiana Gaugaș, lector, ASEM;
- Angela Niculiș, dr., conferențiar univ., MSU. (coordonatorul modulului);

Leadership și Management în învățământul superior din Republica Moldova/Moldova Higher Education Leadership and Management
MHELM Nr. 699656-EPP-1-2019-1-MD-EPPKA2-CBHE-SP
www.mhelm.utm.md

<https://mhelm.utm.md>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Report on MHELM 2nd Field Monitoring
Meeting
04.06.2021**

Larisa Bugaian, MHELM Project Coordinator

Leadership și Management în învățământul superior din Republica Moldova/Moldova Higher Education
Leadership and Management (MHELM) 699656-EPP-1-2019-1-MD-EPPKA2-CBHE-SP
www.mhelm.utm.md

Summary:

- **Activități desfășurate**
- Partenerii străini despre proiect

Pilotarea programului „Leadership și Management”

Scopul pilotării este ca toți membrii proiectului să urmeze cursul „Leadership și Management” ca formabili, astfel ca la finele perioadei de pilotare, programul să fie evaluat de către toți membrii proiectului cu scopul îmbunătățirii acestuia și livrării ulterioare viitorilor formabili.

În deschiderea sesiunii de pilotare, pe 20 ianuarie, Larisa BUGAIAN, coordonatorul instituțional al proiectului, a menționat că programul de instruire are 40 ECTS sau 1200 ore, din care 298 ore sunt contact direct cu formatorii și 902 ore sunt destinate studiului individual.

Pilotarea a avut loc în perioada ianuarie-iunie 2021, fiind format din 4 module: primul modul „Leadership și Management în Instituțiile de învățământ superior” a fost livrat în ianuarie-februarie, cel de al doilea modul „Managementul personalului și cultura organizațională în instituțiile de învățământ superior” în martie-aprilie, al treilea „Managementul resurselor în instituțiile de învățământ superior” în aprilie-mai, iar cel de al patrulea „Managementul schimbării și dezvoltarea organizațională a instituțiilor de învățământ superior” în mai-iunie. Conform concepției programului de formare, fiecare modul a finalizat cu o lucrare individuală elaborată în echipe de 2-3 persoane, care a fost susținută ulterior după finalizarea modulului.

La finele lunii iunie, cunoștințele obținute pe parcursul cursului vor fi evaluate în baza proiectului final elaborat individual ori în echipe.

Prezentarea proiectului MHELM în cadrul conferințelor științifice

Proiectul MHELM a fost prezentat la prima conferință științifico-practică internațională „Tendințe și perspective ale dezvoltării managementului în condițiile provocărilor globale” organizată pe 29 mai 2021 de Universitatea Economică Agrară de Stat din Herson, Ucraina.

În cadrul conferinței prof. univ. Larisa BUGAIAN, coordonatorul proiectului MHELM, a prezentat scopul și obiectivele proiectului, precum și activitățile acestuia. În prezentarea sa

Conținut:

- **Activități desfășurate**
- Partenerii străini despre proiect

doamna BUGAIAN a menționat că pentru a facilita progresul reformelor în domeniul sistemului de învățământ superior în Republica Moldova, este strict necesar de a forma lideri și manageri universitari ce posedă competențe specifice pentru restructurarea și gestionarea unei universități moderne, progresiste, orientate la realizarea misiunii universitare comune Ariei Universitare Europene. Liderii și managerii trebuie să fie capabili să conducă schimbarea și să facă față complexității majore care vine odată cu creșterea dimensiunii autonomiei universitare. Ca parte a acestei reforme, liderii și managerii trebuie să se asigure că instituțiile lor, la toate nivelurile, sunt axate pe formarea absolvenților cu cunoștințe și abilități necesare pentru a stimula economia Republicii Moldova și pentru a asigura dezvoltarea societății în general. Acest lucru va necesita ca ÎȘ să se concentreze asupra nevoilor pieței muncii atât naționale, dar și regionale, să devină mai orientate internațional.

În cadrul Conferinței științifice internaționale „Strategii și politici de management în economia contemporană”, organizată de Departamentul Management și Antreprenariat ASEM, în format on-line pe 26-27 martie 2021, Ala COTELNIC dr., hab., prof. univ. a vorbit despre „Rolul leadershipului universitar în schimbarea organizațională”, iar Irina DOROGAIA, dr., conf. univ. a vorbit despre „Inovații deschise: provocările lumii moderne pentru universitățile din R. Moldova” reieșind din experiența proiectului MHELM.

Iar în cadrul Conferinței Științifico-Practice Internaționale „Metode statistice și tehnologiile informaționale de analiză a dezvoltării social-economice” organizată în format on-line de Universitatea de Administrare și Drept „Leonid Iuzkov” din Hmelnițc, Irina DOROGAIA, reieșind din experiența proiectului MHELM a vorbit despre „Importanța inteligenței emoționale în managementul schimbării al organizației, experiența proiectului MHELM”.

Recomandarea Consiliului Rectorilor

Consiliul rectorilor, ca organ reprezentativ al universităților moldave, este unul din beneficiarii direcți ai programului de formare „Leadership și Management”. În cadrul reuniunii din 10 martie 2021, rectorii au examinat conținutul programului elaborat în cadrul proiectului și au decis de a recomanda

Conținut:

- **Activități desfășurate**
- Partenerii străini despre proiect

programul de studii „Leadership și Management” pentru formarea continuă a managerilor din ÎÎS.

Consiliul rectorilor a recomandat programul de studii „Leadership și Management”, pentru formarea continuă a managerilor din ÎÎS.

Vizita de evaluare a ANACEC

Recunoașterea formală a programului de studii „Leadership și Management” a ajuns în etapa sa finală. Pe parcursul lunilor ianuarie-martie 2021, raportul de autoevaluare a fost redactat de către membrii echipei MHELM. În martie 2021, cererea de evaluare externă a calității programului de studii a fost depusă la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), urmând procedura de evaluare. Pe 18 mai 2021 echipa de evaluatori a ANACEC a efectuat o vizită virtuală la UTM în vederea realizării interviurilor cu părțile implicate în asigurare programului de formare „Leadership și Management”.

Audiența a fost salutăată de către dr.hab., prof.univ., Viorel BOSTAN, rector al UTM, precum și de echipa de management a UTM – dr., conf.univ. Vladislav REȘITCA, vice-rector pe studii, Daniela POJAR, vice rector pe probleme financiare și relații internaționale, dr., conf.univ. Stela BALAN, șefa Direcția Management academic și asigurarea calității. Pe parcursul vizitei, evaluatorii au interviuat echipa de implementare a programului de formare, formată din dr.hab., prof.univ. Larisa BUGAIAN, UTM, dr.hab., prof.univ. Otilia DANDARA, dr., conf.univ. Angela NICULIȚA și lec.univ. Tatiana TURCHINA de la USM, dr.hab., prof.univ. Ala COTELNIC, ASEM, dr., conf.univ. Valentina PRIȚCAN, USARB, precum și cu personalul subdiviziunilor de suport – Centrul de formare continuă, departamentul financiar, biblioteca.

Evaluarea externă va finaliza cu emiterea deciziei ANACEC referitor la autorizarea programului de studii.

Conținut:

- **Activități desfășurate**
- Partenerii străini despre proiect

Monitoringul proiectului MHELM de către oficiul național Erasmus+

La 4 iunie 2021 Biroul Național Erasmus + a realizat al 2-lea Monitoring privind rezultatele intermediare a proiectului MHELM.

Ședința a fost moderată de dr., conf.univ. Claudia MELINTE, directorul Biroului Național Erasmus+. La sesiunea de monitorizare au participat reprezentanți ai universităților partenere și a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

În sesiunea de deschidere Dna MELINTE a salutat participanții și a menționat necesitatea acestor întâlniri de monitorizare, care au ca scop monitorizarea atât a mersului implementării activităților planificate, cunoașterea rezultatelor, dar și discutarea deficiențelor care pot apărea pe parcursul realizării activităților în scopul de a le preveni și de a le depăși.

În continuare, dr.hab., prof.univ. Larisa BUGAIAN, coordonatorul proiectului, a rezumat activitățile realizate în ultimele 6 luni menționând importanța primei pilotări a programului „Leadership si management” dezvoltat de membrii echipei MHELM. Cea din urmă fiind și cea mai mare noutate a proiectului pentru ultimele 6 luni, ce a constatat în finalizarea materialelor pentru lansarea programului de 40 ECTS și pilotarea acestuia. Activitățile de pilotarea s-au început pe 20 ianuarie și au durat până pe 4 iunie 2021 on line, folosind platforma ZOOM. Instruirea a arătat importanța acestui curs pentru managerii de diferite niveluri din cadrul universitar. Pe parcursul instruirii au fost utilizate diferite metode de activizare a beneficiarilor. De asemenea, s-a demonstrat realizarea programei în mediu inter universitar, deoarece instruirea alături de cunoștințe teoretice, aduc și un mare beneficiu privind schimbul de experiență și păreri realizate prin diferite metode de studiu de caz, dezbateri, prezentări de proiecte și strategii universitare.

Un alt moment important realizat în perioada de raportare este elaborarea raportului de autoevaluare a programului Leadership și management, depunerea lui și a actelor de suport la ANACEC și începerea procedurii de autorizare provizorie.

Conținut:

- **Activități desfășurate**
- Partenerii străini despre proiect

Tot pe parcursul acestei perioade tot echipamentul a fost achiziționat, care se află la etapa de plasament în sălile dedicate.

Au urmat prezentările celorlalți 6 parteneri ai proiectului, care au reflectat activitățile desfășurate în cadrul proiectului în perioada menționată. De fapt toate activitățile realizate de cei 24 de membri ai echipei MHELM au avut un scop comun: realizarea primei pilotări ai programului în maniera bunei desfășurări interuniversitare.

În final, Dna Claudia MELINTE a apreciat munca desfășurată în cadrul proiectului MHELM și a venit cu careva recomandări cu privire la implementarea proiectului în viitor.

Masa rotundă realizată în cadrul celui de al patrulea modul de pilotare

La 20 mai 2021, s-a desfășurat masa rotundă cu genericul „Importanța strategiei de schimbare în asigurarea funcționării și dezvoltării durabile a instituțiilor de învățământ superior”, activitate ce face parte din programul de formare profesională continuă „Leadership și Management”.

Evenimentul a fost deschis de către coordonatorul proiectului, dr. hab., prof. univ. Larisa BUGAIAN (UTM), care a menționat utilitatea acestui gen de evenimente în schimbul de experiență pentru realizarea scopului de fortificare a guvernării, planificării strategice și a managementului în universitățile din Republica Moldova, pentru a oferi suport reformelor din sector prin sporirea leadershipului și a capacităților și capabilităților de management.

Cu un cuvânt de salut a intervenit dna Ala COTELNIC, coordonator instituțional ASEM și lider a echipei de elaborare a modulului IV „Managementul schimbării și dezvoltarea organizațională a instituțiilor de învățământ superior”, care a prezentat membrii echipei: Evelina Gherghelejiu (USMF „N. Testemițanu”), Maria Hămuraru (USM), Liudmila Roșca-Sadurschi (USC), Rafael Ciloci (UTM), Irina Dorogaia (ASEM).

În cadrul evenimentului au participat, în calitate de speakeri:

- Iordan Gheorghe Bărbulescu, doctor în științe politice și sociologie, decan al Departamentului de Relații Internaționale și Integrare Europeană din cadrul Școlii Naționale de Studii

Conținut:

- **Activități desfășurate**
- Partenerii străini despre proiect

Politici și Administrative, București, România, cu prezentarea „Managementul strategic universitar în instituțiile de învățământ superior din România”;

- Iulia Valeeva, directorul Centrului de activități editoriale al Universității de Stat în Energetică din Kazan (Federația Rusă), expert în cadrul centrului educațional de susținere a programului federal „Resurse umane pentru economia digitală – 2025”, cu prezentarea „Digitalizarea ca instrument de transformare a universității”;

- Olga Unitlov, conferențiar universitar, Departamentul de Marketing, Șef de Departament Dezvoltare Internațională (Licență), Școala de Management European Audencia, Franța - „Audencia: o școală de afaceri pioner a integrării tranzacției ecologice și sociale în învățământul superior”.

În rezultatul discuțiilor, participanții la eveniment au ajuns la următoarele concluzii:

- Obiectivele strategice ale schimbărilor instituționale au fost direcționate astfel: pentru România – internaționalizarea procesului educațional; pentru Federația Rusă – digitalizarea procesului educațional; pentru Franța – racordarea procesului educațional la obiectivele dezvoltării durabile;

- O abordare interesantă a fost împărtășită de Școala Europeană de Management prin elaborarea profilului studenților în funcție de nivelul de achiziții a competențelor profesionale.

Informațiile prezentate în cadrul evenimentului sunt de mare actualitate și foarte utile pentru participanții din universitățile din Republica Moldova.

Zilele Europei în Universitățile-partenere

În contextul celebrării Zilei Europei, în perioada 9 - 25 mai Universitățile partenere au organizat mai multe activități focalizate pe mesaje de solidarizare, promovare a libertății și păcii, facilitarea înțelegerii de către tinerii studioși a modului în care Comunitatea Europeană guvernează prin unitate, prin respectarea drepturilor omului și prin susținerea plenară a Republicii Moldova, în general, și a Universității, în particular.

În data de 18 mai, la USARB a avut loc evenimentul dedicat prezentării proiectului „Consolidarea capacităților

Conținut:

- **Activități desfășurate**
- Partenerii străini despre proiect

instituționale cu suportul UE: prezentarea rezultatelor proiectului „Leadership și Management în Învățământul superior din Republica Moldova” (MHELM)”. Valentina PRIȚCAN, dr., conf. univ., prorector pentru activitatea științifică și relații internaționale, coordonator instituțional al proiectului, a menționat că scopul proiectului MHELM rezidă în fortificarea guvernării, planificării strategice și a managementului în universitățile din Moldova, pentru a oferi suport reformelor din sector prin sporirea leadershipului și a capacităților de management.

În data de 14 mai, UTM a prezentat experiența proprie în cadrul proiectelor Erasmus+. Printre proiectele prezentate a fost și proiectul MHELM. Dna Bugaian Larisa a menționat că pentru UTM proiectul MHELM este primul proiect coordonat integral de către UTM, fiind un proiect național, dedicat fortificării competențelor managerilor din ÎIS.

În data de 13 mai, UASM a organizat un workshop dedicat Zilei Europei, unde a diseminat experiența UASM în cadrul proiectului MHELM.

Conținut:

- Activități desfășurate
- **Partenerii străini despre proiect**

David DAWSON, dr., Universitatea din Gloucester, titular a cursului de Leadership

Proiectul MHELM a pilotat Programul Leadership și Management. Acest program de 40ECTS de nivelul 7 oferă liderilor și managerilor din învățământul superior posibilitatea de a reflecta asupra abilităților lor și de a le dezvolta pentru a oferi schimbări pentru sectorul învățământului superior din Republica Moldova.

În această privință, colegii de la Universitatea Gloucestershire au contribuit la susținerea dezvoltării programului și a livrării sale pilot. Bazându-ne pe cei 15 ani de experiență în proiectarea și dezvoltarea programului nostru de masterat - Leadership și management în învățământul superior, am asistat începând cu ianuarie 2021 la pilotarea programului moldovenesc. Am urmărit livrarea celor 4 module făcând sugestii de modificare și îmbunătățire.

Ceea ce a rezultat din munca asiduă a partenerilor din proiectul MHELM este un program de dezvoltare a leadershipului de înaltă calitate, care îi provoacă pe lideri să reflecteze asupra abordării lor de leadership în contextul istoric, cultural, economic, social și politic al Moldovei. Pe parcursul urmăririi programului, am fost impresionați de disponibilitatea participanților la program de a colabora și dezbate problemele cheie cu care se confruntă sectorul de învățământ superior din Moldova. Aceasta este o dovadă a relațiilor puternice care există deja. Prin continuarea colaborării există potențialul de a transforma sectorul învățământului superior astfel încât relevanța sa să fie menținută și impactul său pentru cetățenii Republicii Moldova să crească.

În următoarea fază a implementării proiectului MHELM, așteptăm cu nerăbdare să vedem ce au învățat participanții la program și un impact tot mai mare asupra activităților de zi cu zi ale universităților din Moldova. O guvernare mai bună prin procese consolidate de gestionare a riscurilor în universități și inovare în practicile de predare și învățare din sector prin schimbări în proiectarea curriculumului sunt doar două domenii în care schimbarea este ușor de realizat. Apelul nostru către toți liderii și managerii din învățământul superior din Moldova este să aibă încredere că au dreptul și capacitatea de

Conținut:

- Activități desfășurate
- **Partenerii străini despre proiect**

a aduce schimbări mai ample și continue, care vor permite furnizarea de educație de calitate superioară, care are un impact real asupra societății și economiei Moldovei.

Prin aceste schimbări, programul MHELM va oferi o valoare imediată universităților și sectorului învățământului superior din Moldova în ansamblu. Programul prin creșterea capacității liderilor și managerilor de a stimula schimbarea sectorului în ansamblu va sprijini transformarea sectorului învățământului superior.

Alice BUZDUGAN, dr., ISOB GmbH Regensburg, cercetătoare

ISOB participă la pilotarea noului program de studii în calitate de evaluator intern și partener UE. Urmărește sesiunile de pilotare, oferind feedback prin formularul online dezvoltat împreună cu UoG și prin rapoartele de evaluare. Un indicator important al succesului pentru programul pilot a fost numărul mare de participanți, care este de 23 persoane. Sondajele de evaluare arată că participanții, precum și partenerii UE sunt mulțumiți de conținutul, metodele interactive de instruire și de livrare a programului de studii. Diversitatea subiectelor abordate de program și detaliile relevante sunt impresionante din punctul de vedere al potențialilor participanți la program. Metodele interactive de formare creează un impact pozitiv prin sesiunile pline de viață, oferind oportunitatea multor discuții interesante și perspicace despre evoluțiile actuale, tendințele viitoare și modul de abordare a dificultăților din instituțiile de învățământ superior într-un mod constructiv.

Liliana Rogoza, dr., prof., Transilvania University of Brașov, vice-rector pentru relații piblice

Universitatea nu este doar locul în care se oferă cunoștințe, ci și locul în care se formează personaje, profilul moral și profesional al celor care vor deveni lideri în viitor. Proiectul „Leadership și management în învățământului superior din Moldova” este unul foarte ambițios în obiectivele sale, un proiect care încearcă să formeze manageri nu numai „născuți”, ci și instruiți pe baze științifice, începând de la cele mai recente cunoștințe în domeniul formării în educație, management în

Conținut:

- Activități desfășurate
- **Partenerii străini despre proiect**

general și se bazează în principal pe principiile eticii și deontologiei profesionale.

Proiectul a reușit să adune profesori recunoscuți pentru cunoștințele și experiența lor în management universitar și în pedagogie în țări precum România, Germania și Marea Britanie, alături de cei mai buni specialiști din Republica Moldova, din cele mai importante universități.

Modernizarea sistemului de învățământ superior și în special adaptarea acestuia la nevoile generației actuale, încurajarea cadrelor didactice nu numai ca modele de rol, dar și factorii de progres în societate se poate face doar într-un mediu complex, competitiv și stimulativ pentru profesorii și studenți angajați în procesul educațional din fiecare țară.

Avantajul adus de dezvoltarea acestui proiect este legat de echipa multidisciplinară formată din personalități din universități unde se desfășoară diferite programe de studiu (tehnice, medicale, socio-culturale, economice, sportive, forestiere sau agricole etc.) și care au proiectat cursuri care au fost nu numai atractive, ci și provocatoare, ducând la dezbateri aprinse în timpul sesiunilor de prezentare.

Odată cu implementarea sistemului Bologna, a existat o schimbare de paradigmă în organizarea sistemului de învățământ, care a surprins totuși factorii de decizie nepregătiți, în special în țările care încep de la un sistem de învățământ centralizat, precum România și Moldova. Încet, lucrurile au început să se schimbe, pornind de la cunoașterea realităților din propria țară, dar și pe baza cooperării internaționale, a cărei dinamică exponențială a dus la rezultate neașteptate, prin implementarea proiectelor internaționale în care toate țările colaboratoare au de câștigat, indiferent dacă au fost Tempus, Erasmus sau proiecte de cercetare.

În ultimii ani, instrumentele, percepția, „tehnologia” managementului au suferit schimbări în sistemele de management din sistemul de învățământ superior, tot mai mulți tineri fiind implicați în activități de management și devenind conștienți că dincolo de calitățile native absolut necesare pentru conducere, este necesar să ai acces la cele mai recente informații din domeniul managementului, astfel încât să poți deveni adevărați lideri în domeniu.

Conținut:

- Activități desfășurate
- **Partenerii străini despre proiect**

Dezvoltarea capacității de a lua decizii, expertiză financiară, transformarea celor care vor participa la cursuri în specialiști nu dor în domeniul lor de competență, ci și în educație în general precum și în management în special nu este doar obiectivul proiectului, ci și rezultatul acestuia, dacă analizăm modul de desfășurare a activității în ultima perioadă din cadrul proiectului.

Eficiența procedurilor de management universitar va sta la baza schimbărilor care vor fi făcute în viitor, iar proiectul MHELM este un promotor al acestei schimbări.

**Buletin
informațional
PROIECTUL
MHELM**

Numărul III

Iunie 2021

Moldova Higher Education
Leadership and Management

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Mai multe informații despre activitățile
proiectului pot fi accese pe pagina web a
proiectului**

www.mhelm.utm.md

**Precum și pe paginile proiectului ale
universităților partenere:**

- <https://ase.md/proiecte-internationale/mhelm.html>
- <https://proiecte.usch.md/despre-proiect/>
- <https://www.uasm.md/en/mhelm>
- <https://usarb.md/mhelm/>
- <https://usmf.md/ro/relatii-externe/proiecte/lidershipul-si-managementul-invatamantului-superior-din-moldova-mhelm>
- http://international.usm.md/?page_id=525

Urmăriți-ne și pe Facebook:

<https://www.facebook.com/MHELM.UTM/>

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.